

Naczelne Dowództwo W. P.
(Sztab Generalny).

ODDZIAŁ II.

Ew/6. No 55517/II.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ.

w B e l w e d e r z u.

Przesyła się do wiadomości odpis raportu
Attache wojskowego P.P. w Szwecji, Norwegji i
Danji w sprawie zmiany gabinetu w Szwecji.

1 załącznik.

^{2/2}
Za zgodność:

Jukotowski myj

Szef Sztabu Generalnego
R O Z W A D O W S K I m.p.
Generał - porucznik.

O t r z y m u j a :

Adjutantura Generalna.
M.S.Wojsk.Oddz.II.
M.S.Zagranicznych.

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH
ADJUTANTURA GENERALNA

WARSZAWA

L: Dz 6350/5 dnia 6/1 1921 r.

Autogr. Wydział

✓

ATTACHE WOJSKOWY P.P.

w Szwecji, Norwegji i Dańji.

1 listopada 1920 r.

271/t.

Zmiana gabinetu w Szwecji.

Do

Naczelnego Dowództwa Oddział II

w W a r s z a w i e.-

Od chwili, gdy rezultaty wyborów do drugiej izby wydeklarowały się, pozycja gabinetu Brantinga była zachwiana, albowiem druga partja, posiadająca większość głosów w izbie, są konserwatyści, których popierają też agrarjusze i związek chłopski. Skutkiem straty kilku mandatów, próbował Branting porozumieć się i stworzyć blok z liberałami, ale liberali nie przyjęli propozycję i do żadnej umowy nie doszło. Wszystkie niepowodzenia Brantinga były szeroko wyzyskiwane przez prawicę, która widząc nowe trudności wyrysowujące się przed socjalistami, szykowała do ataków i do ostatecznego skompromitowania rządu socjalistycznego.

Branting, napotkawszy trudności w stworzeniu bloku, na który mógłby się oprzeć, a także widząc trudności z ułożeniem nowego budżetu i przewidując nowe napaści ze strony praciwy, postanowił wywołać sztucznie kryzys i nie będąc ostatecznie skompromitowanym dobrowolnie ustąpić nie oddając władzy w ręce prawicy.

Faktycznie Branting mógł jeszcze się trzymać aż do zwołania izb, tembardziej, że po złożeniu dymisji król go o to prosił, ale zręczny i przewidujący polityk nie tylko, że postawił na swoim, ale panując całkowicie nad sytuacją przyczynił się do stworzenia obecnego rządu, i jeszcze przeprowadził prze sile nie w niezwykłym, nawet dla Szwecji, tempie.

22-go października, na radzie koronnej, Branting zgłosił dymisję gabinetu, motywując wynikiem jesiennych wyborów i odmownym stanowiskiem liberałów. W odpowiedzi król zaznaczył iż: doradcy jego, tak umiejętnie kierowali sprawą Alandzką, że prośbę o dymisji należałoby odroczyć na czas

późniejszy. Na to Branting odpowiedział, że nie może cofnąć swego postanowienia, podkreślił jednocześnie, że niema czasu do tracenia na przesilenie, bo inaczej nowy rząd nie będzie miał czasu na opracowanie budżetu, także w interesie kraju jest, by do czasu przyjazdu międzynarodowej komisji dla spraw Alandu, rząd nie tylko byłby ukonstytuowany, ale wciągnięty w sprawy państwowe i świadomych obowiązków.

W rezultacie, król przeprowadził tylko formalną naradę z przywódcami stronnictw i już na drugi dzień po złożeniu dymisji przez Brantinga, przywołał do siebie dawnego członka stronnictwa liberałów, obecnie bezpartyjnego, szefa administracji okręgu Kristjanstadt, barona de Geer i powierzył mu misję stworzenia gabinetu.

Szybka decyzja króla nie podobała się niektórym stronnictwom które zarzucają królowi, że konferował z przewodcami partji tylko formalnie, nie zaś rzeczywiście, udzielając liderom parę minut rozmowy. Szybka decyzja królewska i niezmiernie krótki oraz szczęśliwy przebieg kryzysu świadczy, że Branting sam podsunął królowi kandydaturę de Geera i nowego gabinetu, usuwając z niego jakikolwiek wpływ konserwatystów.

Skład nowego rządu przedstawia się następująco:

prezydent ministrów G.L. de Geer

minister spraw zagranicznych A.M. Wrangel od roku 1906 poseł szwedecki przy rządzie Wielko-Brytanji

minister sprawidliwości profesor Ekeberg

minister pracy Henning Elmquist

minister komunikacji W.Murray

minister skarbu Henrik Tamm

minister handlu Malm

minister wojny generał Hammarskjold, oczekiwana jest zmiana terazniejszej polityki ministerjum wojny

minister relonictwa profesor Hansson

minister wyznań Bergqvist

Gabinet świeżo stworzony, jest czysto fachowo urzędniczy i zapewne będzie czynny aż do ferji parlamentarnych, gdy może być podjęta znowu kwestja nowego rządu lub rekonstrukcja obecnego.

Trudno jest teraz określić jaki będzie stosunek nowego rządu do spraw polskich, główny czynnik w tej kwestji,

minister spraw zagranicznych hr. Wrangel znajduje się jeszcze w Londynie, można jednakże suponować, że długoletni pobyt Wrangla w Londynie i wpływy, pod którymi zapewne się znajdował podczas ostatnich dwóch lat w gnieździe antypolskim, nie usposobiło go życzliwie do nas.

Należy uważać, że gabinet Brantinga i stronnictwo socjalistyczne byli do nas ze wszystkich stronnictw i gabinetów najlepiej usposobieni, skutkiem tego usunięcie się socjalistycznego gabinetu jest dla naszych spraw w Szwecji nie pomyślne.

Jeżeli zima, dojdą do władzy konserwatyści to sprawa polska w Szwecji jeszcze więcej straci, bo sympatje konserwatystów są jawnie skierowane w stronę Niemiec i zapewne partja ta, w sprawach zewnętrznych, będzie iść na pasku niemieckim.

F r a n k o w s k i m.p.
kapitan

Za zgodność odpisu: